

Základní škola a mateřská škola Křižanov,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání

MOZAIKA

Zpracován v souladu s RVP pro předškolní vzdělávání

1. Identifikační údaje	4
2. Obecná charakteristika školy	5
3. Podmínky vzdělávání	5
3.1. Věcné podmínky	5
3.2. Životospráva	7
3.3. Psychosociální podmínky	8
3.4. Organizace	8
3.5. Řízení mateřské školy	9
3.6. Personální a pedagogické zajištění	10
3.7. Spoluúčast rodičů	10
3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	11
3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných	11
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
4. Organizace vzdělávání	12
4.1. Počet tříd včetně bližší charakteristiky	12
4.2. Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd	13
4.3. Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě	13
4.4. Kritéria přijímání dětí do mateřské školy	13
4.5. Individuální vzdělávání v mateřské škole	14
5. Charakteristika vzdělávacího programu	14
5.1. Zaměření školy	14
5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	14
5.3. Metody a formy vzdělávání, které jsou ve škole uplatňovány	15
5.4. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných	16
5.4.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	16
5.4.2. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	16
5.5. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	168
5.6. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	22

6. Vzdělávací obsah	24
6.1. Název, hlavní smysl a obsah integrovaného bloku	25
6.2. Dílčí projekty, programy	32
7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika	32
7.1. Oblasti evaluace	32
7.2. Prostředky evaluace	32
7.3. Časový plán evaluace	32
7.4. Odpovědnost pedagogů	32
8. PŘÍLOHY	35
8.1. Povinnost učitele mateřské školy	35
8.2. Obecná pravidla	36
8.3. Prevence rizikového chování – ve spolupráci s rodinou	36
8.4. Rozvíjení předčtenářských dovedností	37
8.5. Předmatematická gramotnost	37
8.6. Kritéria souladu rámcového a školního vzdělávacího programu	38
8.7. Informace k individuálnímu vzdělávání v mateřské škole	38

1. Identifikační údaje**Název dokumentu:** Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „MOZAIKA“**Název školy:** Základní škola a mateřská škola Křižanov, příspěvková organizace**Sídlo:** U Školy 321, 594 51 Křižanov

telefon.: 566 543 635

web: www.zskrizanov.cz

IČ: 43380662

REZIDO: 600 130 151

Statutární zástupce: Mgr. Petr Špačeke-mail: : reditel@zskrizanov.cz

telefon: 566 542 099, mobil: 603 401 870

Zástupce ředitele pro MŠ: Mgr. Božena Mackováe-mail: mackova@zskrizanov.cz

telefon +420 605 794 200

Zpracovatelé ŠVP PV: kolektiv pedagogických pracovníků mateřské školy**Zřizovatel:** Městys Křižanov

Benešovo náměstí 12, 594 51 Křižanov

telefon: 566 543 294-5

mestys@krizanov.czwww.krizanov.cz**Č. j.: ZSMS/792/2025****Platnost dokumentu od:** 1.9.2010

Verze č. 2 – platnost od 1. 9. 2011, aktualizováno k 1. 9. 2014, aktualizováno 1. 9. 2016

Verze č. 3 – platnost od 1. 9. 2017, aktualizace k 1. 9. 2018

Verze č. 4 – platnost od 1. 9. 2019

Verze č. 5 – platnost od 1. 9. 2021

Verze č. 6 – platnost od 1. 9. 2022

Verze č. 7 – platnost od 1. 9. 2025

Pedagogická rada projednala dne: 25. 08. 2025

podpis ředitele

razítko školy

Pracovali jsme metodami týmové práce a metodou BS. Vodítkem nám byl Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy a poznatky získané na školeních k plánování a strategii.

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola sídlí v okrajové části městyse Křižanov a je součástí základní školy. Její provoz byl zahájen 11. 12. 1952. Dlouhodobě nese název Duhová školka Křižanov, z něhož vychází pojmenování tříd podle zvířat. Každá ze čtyř tříd s celodenním provozem je rovněž barevně odlišena. Kapacita MŠ činí 102 dětí. V blízkosti budovy je autobusová zastávka, školu tak mohou bezproblémově navštěvovat vedle dětí z Křižanova také ty ze spádových obcí. O děti se stará osm pedagogických pracovníků, asistent pedagoga a chůva (dle aktuální potřeby) a dvě provozní pracovnice.

V průběhu let došlo k několika rekonstrukcím celé školní budovy. V roce 2011 byla vybudována čtvrtá třída MŠ s vlastním vchodem, jídelnou, výdejnou stravy, sociálním zařízením, šatnou dětí, skladem pomůcek, skladem prádla a postýlek a kanceláří zástupce ředitele pro mateřskou školu. Poptávka po umístění dětí do MŠ je trvale vysoká, proto byla v roce 2014 vyzděna původní prosklená dělící stěna mezi MŠ a ZŠ. Dále byla v chodbě položena nová podlahová krytina, nainstalováno nové osvětlení a vymalováno. Roku 2019 se rozšířila třída Kuřátek probouráním stěny mezi třídou a lehárnou, opět z důvodu navýšení kapacity. Mateřská škola má svoji „Zahrádku“, kterou děti využívají jako jednu z možností trávení času při pobytu venku. K dalším možnostem patří celý areál ZŠ a MŠ Křižanov (multifunkční hřiště, parčík) a příroda (les, louky, rybníky atd.). V září 2022 došlo ke změně pojmenování třídy Žabiček na třídu Rybiček.

Mateřská škola je zapojena do programu „Mrkvička“ Program poskytuje metodickou a informační podporu a umožňuje vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami v oblasti EVVO.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Mateřská škola využívá přízemí budovy základní školy. Vchází se dvěma vchody. Jeden slouží pouze Kuřátkům, tedy třídě nejmenších dětí, druhý je pro Berušky, Rybičky a Motýlky. Každá třída má vlastní šatnu. V každé šatně se nachází informační role, na kterou pedagogové píší hlavní program celého týdne, aktuality z dětí na jednotlivých třídách, vzkazy pro rodiče. V šatnách se nachází prostorné nástěnky, na kterých jsou prezentovány výtvarné práce dětí. Šatny dětí jsou označeny jejich křestním jménem. Pouze šatny Kuřátek jsou doplněny ještě o obrázek. V každé šatně je i kolíčkovací systém, sloužící pro záznam odchodu dítěte domů. U Kuřátek a Motýlků je (šatna) propojena přímým vstupem se třídou a sociálním zařízením. To je vybaveno umyvadly a toaletami. Nechybí sprchový kout. Ve sprchách jsou madla pro děti se speciálními potřebami. Je jim rovněž přizpůsobena vždy jedna toaleta. Dále zde najdeme dávkovače mýdla, zásobníky papírových utěrek a zrcadla.

K odpočinku dětí slouží ložnice, která je vybavená postýlkami s kovovým rámem a nově dřevěnými postýlkami. Podlahy pokrývají koberce. Prostory školy jsou propojeny chodbami, které zčásti slouží jako šatny. Jejich povrch je opatřen dlažbou nebo novým PVC.

Zaměstnancům je k dispozici kuchyňka s ledničkou, mikrovlnnou troubou, varnou konvicí, stolem a skládacími židlemi. Převládají se v prostoru sociálního zařízení, případně

mohou využít šatnu pro učitele základní školy. Provozní zázemí je vybaveno boilerem, výlevkou, pračkou, sušičkou, mandlem, dřezem, vysavačem, úklidovými vozíky.

K převozu a výdeji jídla byl zakoupen nerezový vyhřívaný vozík. Podnosy, hrnky, talíře, lžičky a příbory slouží pouze dětem MŠ, ostatní nádobí je společné se ZŠ. Výdejna stravy je součástí jídelny vybavené stoly a židlemi v různé výši.

Třídy jsou vybaveny dětským nábytkem a zařízením odpovídajícím počtu, věku a potřebám dětí. Hračky, pomůcky a didaktický materiál odpovídá věku dětí a je průběžně obnovován a doplňován. Okna jsou orientována na jihovýchod a prostor dostatečně osvětlují, světlo regulují žaluzie. Podlahy jsou pokryty z větší části koberci, pod stoly je stíratelný povrch. Stěny jsou vymalovány jasnými odstíny barev, ve spodní části emajlem. Výška stolů a židlí se odvíjí od věkového složení třídy. Dětské výtvarné práce doplňují atmosféru a

Třída Kuřátek /26 dětí/ je rozdělena na dvě části – klidovou a hrací. Hračky v herně odpovídají nejen věku a motorickým dovednostem dětí, ale také bezpečnostním a hygienickým požadavkům. Je jich tu dostatek a průběžně se obnovují. Klidová část slouží po obědě jako lehárna. Používají se stahovatelná lehátka, která se rozkládají. Na třídu navazuje sociální zařízení. Třída má svůj samostatný vchod i šatnu.

Třída Berušek /27 dětí/ je rovněž členěna do více koutů – kuchyňky a pokojíku, knihovny a odpočinkové zóny, prostoru pro konstruktivní i výtvarné činnosti, koutku pro hudební činnosti. Hračky jsou zčásti umístěny ve vestavěných skříních mimo dosah dětí, ostatní v přístupném policovém nábytku a kontejnerech. Je zde dostatečná nabídka stavebnic, knih, společenských her nebo vybavení do kuchyňky a obchodu. Třída je vybavena televizorem s přehrávačem DVD. Na třídu navazuje samostatná lehárna. Sociální zařízení využívá společně s Žabičkami a nachází se v přilehlé chodbě.

Třídu Rybiček /21 dětí/ lemuje soustava vestavěných skříní, v nichž jsou uloženy hračky, společenské hry, výtvarný a didaktický materiál. Je zde nízký policový nábytek. Třída je rozčleněna do koutů – relaxačního, hracího, výtvarného. Třída se používá po obědě jako lehárna pro děti z této třídy, lehátka se rozkládají. Sociální zařízení je přes chodbu.

Třída Motýlků /28 dětí/ je vybavena kulatými stoly se židlemi a nízkým policovým nábytkem. Hračky a pomůcky jsou zde přehledně uloženy také v kontejnerech. Prostor slouží zároveň i jako lehárna pro děti ze třídy Motýlků. U třídy je sklad s ložními potřebami a lehátka. Sociální zázemí je hned vedle třídy.

Mateřská škola má ve třídě Motýlků a šatně Motýlků podlahové vytápění, v ostatních místnostech je klasické topení umístění pod okny. Povrch chodeb je opatřen dlažbou nebo PVC krytinou.

Školní zahrada je vybavena převážně dřevěným zařízením. Jde o zahradní uzamykatelný domek sloužící k uložení hraček (zejména plastových stolů a židlí, hraček na písek, kočárků, odrážedel). Dále se zde nalézají dětský dřevěný nábytek a akátu, velké pískoviště včetně ochranného krytu, otevřený hrací domek se zelenou střechou, prolézací soustava „Tři věže nevěže“ se skluzavkou, prvek s vodou „Sahara“. Areálem zahrádky prochází asfaltový okruh, který slouží pro dopravní výchovu. Na zahrádce jsou i vrbičkové stavby a vyvýšené záhony. V roce 2021 došlo k obnově herních prvků, zvětšení

prostoru zahrádky a vybudován byl i přírodní kopec. Zahrádka je oplocen. V roce 2009 byla osázena podle projektu, na kterém spolupracovaly děti. V průběhu celého roku se děti o zahrádku pečují. Při nepřízní počasí využívají pro pohybové aktivity i tělocvičnu dle domluvy se ZŠ.

Ke své práci mají pedagogové technické zázemí – počítače, tiskárnu, televizi s přehrávačem, radia s cd a mp3 přehrávačem a iPad.

3.2. Životospráva

Během pobytu v MŠ je dětem 3x denně poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Stravování zajišťuje školní jídelna, která je nositelkou certifikátu Zdravá školní jídelna. Dětem je připravována vysoce kvalitní chutná strava podle přísných norem. Součástí každého chodu je porce čerstvého ovoce nebo zeleniny. V průběhu roku zpestřují nabídku jídel speciality spojené s připomenutím některých svátků, čímž také kuchyně přispěje k prožitku oslav (např. Halloween, sv. Martin, čerti, Masopust).

Dbáme na kulturu stolování. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly a učily se tak zdravému stravování. Respektujeme odlišnou potřebu množství stravy a rozdílnou dobu potřebnou k jejímu zkonsumování. Doba jídla je stanovena denním režimem. Děti se v jídelně střídají ve dvou cyklech. Kuřátka s Beruškami a Rybičky s Motýlky. Během dne je zajištěn ve všech místnostech pitný režim. Podávány jsou ovocné a bylinné čaje, minerální vody, mošty. Děti používají vlastní hrnky přinesené z domova. Sledujeme, zda dostatečně pijí. Pití si dolévají samy, případně s dopomocí kamarádů a učitelé.

Délka pobytu venku se přizpůsobuje aktuálnímu stavu počasí. Zohledňujeme zejména povětrnostní podmínky. Za silného větru, deště a mrazu je zařazena náhradní činnost. Děti chodí na vycházky do blízkého i vzdálenějšího okolí, pobývají na školní zahradě. Mají tak dostatek pohybu na zahradě i ve volné přírodě. Využíváme dále dle možností návštěvy tělocvičny a lezecké stěny ve školní družině. Pravidelně provádíme ve třídách zdravotní cvičení.

Respektujeme individuální potřeby dětí ohledně spánku a odpočinku. Nabízíme několik možností. Starší děti spíše relaxují ve třídě na postelích a poslouchají čtenou pohádku nebo relaxační hudbu. Postupně vstávají a volí si další činnost. Po svačince si hrají dle své volby.

Postýlky mají kovové nebo dřevěné rámy a jsou vybaveny novými zdravotními matracemi. Polštáře a přikrývky jsou hypoalergenní. Povlečení s dětskými motivy je z přírodních materiálů (flanel, froté, plátno).

Mateřská škola má pravidelný denní rytmus a řád, který je i přesto dostatečně pružný a lze jej kdykoli v průběhu dne přizpůsobit individuálním potřebám a aktuální situaci ve třídách.

3.3. Psychosociální podmínky

Učitelky i další zaměstnanci školy vytvářejí dětem bezpečné, přátelské a chápající prostředí. Komunikují s nimi, umí naslouchat. Podporují svým chováním vzájemnou důvěru, pomoc a zdvořilost mezi dětmi. Děti neúměrně nezatěžují a nestresují spěchem a chvatem. Oceňují a hodnotí jejich výkony a projevy za citlivého a přiměřeného používání pochval a povzbuzení. U starších dětí podporují sebehodnocení. Jsou zajištěna práva dítěte na základě rovnosti k požadavkům i povinnostem.

Vztahy mezi dětmi směřují k vytváření sociálních vazeb. Volnost a osobní svoboda je vyvážena nezbytnou mírou omezení nutných pro fungování třídního kolektivu. Děti se tak učí pravidlům soužití s ostatními díky jasně formulovaným pravidlům. Starší děti se samy podílejí na tvorbě těchto třídních zásad. Mezi ně patří, že všechny děti mají stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Pedagogové odmítají a okamžitě řeší projevy nevhodného chování.

Pečlivě vytváříme a zdokonalujeme podmínky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Samozřejmostí je pomoc asistenta pedagoga, který pracuje pod vedením učitelky. Neméně důležité je začlenění do kolektivu. Děti nejsou k ničemu nuceny. Průběžnou nenásilnou adaptací se zapojují do veškerých aktivit se spolužáky. Respektujeme veškerá zdravotní omezení dětí, která jim nemusí dovolovat účast na plavecké výuce, výletech, exkurzích či náročnějších vycházkách.

Rodičům nově přijatých dětí, je doporučováno s ohledem na individuální potřeby jejich dítěte využít adaptační program.

3.4. Organizace

Provozní doba mateřské školy je od 06.05 do 16.05 hodin. Za bezpečnost dětí od jejich převzetí po příchodu do mateřské školy až po předání pověřené osobě zodpovídají učitelky. V případě úrazu či nevolnosti poskytnou dítěti první pomoc a neprodleně informují zákonného zástupce.

Uplatňujeme individuální adaptační režim. Dítě je pro učitelku vždy na prvním místě. Poskytuje mu pocit bezpečí a klidu, respektuje jeho tempo, volbu a střídání činnosti při aktivitách. Jednotlivé činnosti vycházejí z potřeb a zájmů dětí. Ty se také mohou spolupodílet na jejich výběru. Činnosti ve třídách jsou někdy omezovány nedostatkem prostoru. Dostatečně dlouhý pobyt dětí venku je zařazován dopoledne i odpoledne s ohledem na věk dětí a počasí. Týdenní plán aktivit vychází z potřeb dětí a je vytvářen na základě školního vzdělávacího programu. Ten je rozpracován na třídní vzdělávací programy. Ke spojování tříd tak dochází pouze za situace, kdy je to nezbytně nutné.

Materiální podmínky jsou dle finančních možností doplňovány. Prostředí je estetické a dobře vybavené. Pomůcky potřebné k výuce jsou připravovány v čas.

Režim dne

06:05 – 08:00	<i>Příchod dětí do mateřské školy, předávání učitelce ve třídě, volné spontánní zájmové aktivity.</i>
06:05 – 07:00	<i>Děti ze třídy Kuřátek a Berušek se schází ve třídě Kuřátek.</i>
06:05 – 07:00	<i>Děti ze třídy Rybiček a Motýlků se schází ve třídě Rybiček.</i>
07:00 – 08:00	<i>Děti se schází ve svých tříd.</i>
08:00 – 08:30	<i>Volné spontánní zájmové aktivity</i>
08:30/08:45- 08:30/09:15	<i>Volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry a zájmovou činnost, práce s integrovanými dětmi, řízené aktivity (pohybové, hudební, jazykové, poznávací). Osobní hygiena.</i>
08:45/09:15 09:15/09:45	<i>Přesnídávka v MŠ – Kuřátka, Berušky Přesnídávka v MŠ – Rybičky, Motýlci</i>
09:15/09:45 - 11:30/12:00	<i>Osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost.</i>
11:30/12:00 – 12:00/12:30	<i>Oběd a osobní hygiena dětí Kuřátka, Berušky. Oběd a osobní hygiena dětí Rybičky, Motýlci.</i>
12:00 – 12:30 /13:00	<i>Odchod dětí domů po obědě ze svých tříd. Kuřátka odchází do 12:30. Berušky, Rybičky a Motýlci do 13:00.</i>
12:00/12:30 - 14:00/14:15	<i>Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku.</i>
14:00/14:15 - 14:45	<i>Odpolední svačina, osobní hygiena</i>
14:30/14:45 -16:05	<i>Volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy. Odchod dětí domů.</i>
14:30 – 16:05	<i>Děti ze třídy Kuřátek a Berušek se rozchází ze třídy Berušek.</i>
14:30 – 16:05	<i>Děti ze třídy Rybiček a Motýlků se rozchází ze třídy Motýlků a od 15:30 ze třídy Berušek.</i>

Řízené aktivity probíhají v průběhu celého dne formou individuální, skupinové či frontální práce pedagoga s dětmi. Aktivity vycházejí z daných témat či z potřeb a zájmů dětí. Pobyt venku je přizpůsoben aktuálnímu počasí. Zpravidla 2 hodiny dopoledne. Odpočinek vychází z individuálních potřeb dětí.

3.5. Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí ZŠ, proto vychází z jednotné koncepce základní školy, mateřské školy a školní družiny. Subjekty spolupracují a každý přitom zodpovídá za konkrétní plánovanou akci. Vedením MŠ je ředitelem školy pověřená zástupce ředitele pro MŠ. V MŠ funguje týmová spolupráce. Zástupce ředitele pro MŠ vytváří ovzduší vzájemné důvěry, tolerance, ponechává pedagogickým pracovníkům dostatek prostoru a respektuje jejich názory při rozhodování. Řízení je založeno na vzájemné důvěře. Organizační řád školy a náplně práce zaměstnanců jasně vymezují jejich povinnosti, pravomoci, úkoly a zodpovědnost. Zástupce ředitele pro MŠ hodnotí práci zaměstnanců individuálně, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Také zodpovídá za vypracování ŠVP, vychází přitom z evaluační analýzy a využívá zpětné

vazby snaží se o vzájemnou spolupráci s pedagogy. Zástupce ředitele pro MŠ používá při svém řízení tyto prostředky – provoní porady, hospitační činnost, kontrolní činnost, kontrola dokumentace, pohovory individuální i skupinové s pedagogy. Pedagogičtí pracovníci se snaží o týmovou spolupráci s rodiči. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, SPC, PPP, subjekty v obci a jejím okolí, s okolními mateřskými školami.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

V MŠ pracují pedagogičtí pracovníci, kteří splňují požadovanou kvalifikaci. Dle konkrétních požadavků asistenti pedagoga u dětí se SVP, chůvy a provozní zaměstnanci.

Pedagogický sbor se řídí společně vytvořenými pravidly. Každý člen aktivně přistupuje k sebevzdělávání v oblasti, kterou si potřebuje prohloubit. Poznatky ze seminářů předává ostatním a aplikuje je v praxi. Všichni zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem. Rozvržení pracovní doby učitelek, služby, jsou rozepsány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.

Služby, ke kterým nejsou naše pedagožky dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve speciálních pracovištích. Jedná se o: PPP Žďár nad Sázavou, SPC Velké Meziříčí, SVP Velké Meziříčí, SPC Jihlava, místní logoped a pediatr.

3.7. Spoluúčast rodičů

Probíhá na základě oboustranné důvěry, vstřícném a otevřeném jednání, na ochotě spolupracovat. Formou pravidelných písemných informací v šatnách školky seznamujeme rodiče s plánovaným programem tříd na příští dny. Na webových stránkách rovněž poskytujeme rodičům aktuální informace a pokyny o chodu MŠ. Chráníme soukromí rodiny, zachováváme diskretnost ve svěřených záležitostech.

Rodiče mají možnost s učitelkou konzultovat postupy při výchově dítěte a svými připomínkami obohacovat činnosti v MŠ. Rodiče zveme na společné schůzky – s učitelkami, se speciálním pedagogem, psychologem, vedením a učiteli ZŠ. Také na společná setkání s tvořením (tvořivé dílny) a na oslavy.

Na veřejnosti činnost MŠ prezentujeme formou příspěvků v místním tisku a vlastním společenským vystupováním (zdravíme, komunikujeme, představujeme své práce...). Navštěvujeme výstavy galerie Dvorek, kde se občas sami prezentujeme, výstavy a vystoupení klientů Domova Kamélie, divadelní představení a koncerty. Navštěvujeme knihovnu, zahradnictví, lékárnu, zeleninu, radnici, místní kostel. Poté výtvarně zpracujeme své prožitky a obrázky darujeme jako odměnu za vřelé přijetí.

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro úspěšné vzdělávání dětí se SVP a přiznanými podpůrnými opatřeními zabezpečíme:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a osvojení si základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření
- proškolení pedagogů a asistentů pedagoga
- podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění.

3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Předškolní věk je pro úplný rozvoj potenciálu dětí velmi důležitým obdobím. Za nadané dítě je obvykle považováno to, které předčí své vrstevníky v rychlosti a lehkosti, s jakou se učí, a v kvalitě svých výkonů. Uvádí se, že takových dětí jsou 2-3%. Nadání se může týkat současně více oblastí, např. intelektu, umění, tvořivosti, pohybových a sociálních dovedností, nebo může být omezeno na jednu či dvě oblasti. Ale potenciál se může rozvinout do mimořádně vysoké úrovně činnosti pouze v podmínkách poskytujících přiměřené vybavení a psychologické příležitosti k učení.

Nadané dítě poznáme především podle toho, že mluví, čte a píše dřív, než jeho vrstevníci. Některé děti zvládnou písmenka už před druhým rokem svého věku a plynule začnou číst kolem čtvrtého, někdy i dříve.

Uplatňování didaktických pomůcek napomáhá rozvoji všech dětí, včetně nadaných. Rozšíření běžného programu, větší nabídka krátkodobých specializovaných programů, zajištění podnětného prostředí a vytvoření diferencovaných programů jsou cíle naší MŠ. Plněním takto sestavených cílů uspokojíme specifické vzdělávací potřeby nadaných dětí.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebují stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Pedagogičtí pracovníci uplatňují k dítěti laskavý důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

Péči zajišťujeme v souladu s platnými právními předpisy.

4. Organizace vzdělávání

4.1. Počet tříd včetně bližší charakteristiky

Kuřátka – děti, které přicházejí jako nejmladší. Počet ve třídě 26. Věk dětí od dvou do tří let. Učitelky zpracovaly projekt zaměřený na dopravní výchovu. Děti v každodenních činnostech učitelky vedou děti rozvoji sebeobsluhy, oblasti hygieny, oblékání a kultury stolování. Vytvořily schéma, podle kterého děti postupují – zapojení piktogramů - obrázkový sled denních činností, a tak se děti lépe orientují v čase a snáze pochopí, což již dělaly a co je ještě čeká.

Pozornost věnují rozvoji vyjadřovacích schopností a obohacování slovní zásoby. Učitelky nabízejí činnosti a aktivity, jež pomohou rozvíjet řeč dětí. Děti si ve třídě Kuřátek osvojují dovednosti na základě nápodoby činností dle vzoru učitelek a jejich neustálým procvičováním. Věci a děje kolem sebe pozorují a jsou podporovány v rozhovoru o nich. Respektují zvýšenou míru relaxace.

Berušky – děti ve věku 3 - 4 let, počet ve třídě 27. Děti si po příchodu do třídy volí činnost rozvíjí, samostatné rozhodování, pozornost, soustředění. Učitelky se více zaměřují na rozvoj řeči – pravidelná cvičení mluvidel, cvičení artikulační a další cvičení na podporu rozvoje řeči. Pozornost věnují tělesnému rozvoji k pohybovému rozvoji přispívají promyšleně volené činnosti v rámci pobytu venku. Cíleně se věnují sebeobsluze, úklidu. Snaží se prodloužit dobu setrvání u jedné činnosti. Formou hry si děti nenásilně osvojují poznatky o celém okolním dění. Učitelky se zaměřují na environmentální výchovu. Ve třídě je zpracován projekt Voda. Děti jsou vedeny k samostatnému řešení problému.

Rybičky – děti ve věku 5 – 6 let, počet 21. Děti si ve třídě hrají, tvoří a osvojují dovednosti při námětových hrách ve skupinkách, při prožitkovém učení, při hře s didaktickým materiálem. Činnosti jsou voleny dle věků dětí. Děti pracují ve skupinách. Učitelky volí činnosti a řeší s dětmi úkoly v různé náročnosti tak, aby připravily děti na vstup do ZŠ. Zde je důležité skloubit požadavky dětí ve smíšeném kolektivu s požadavky na vzdělávání dítěte se SVP. Pokud bude do MŠ zařazeno dítě se specifickými vzdělávacími požadavky.

Motýlci – nejstarší děti, včetně odkladů školní zralosti. Počet 28. Vybavení třídy je zaměřeno na didaktické činnosti, smyslová, jazyková výchova, předmatematika, environmentální výchova, předčtenářská.. Pracují samostatně i ve skupinách. Mají možnost volby z každodenní pestré nabídky činností. Učitelky je vedou k rozvoji pozornosti, vytrvalosti, samostatnosti, k upevnění sebeobsluhy, k řešení konfliktních situací domluvou, podporují práceschopnost a zvědavost dětí, přirozené kladení otázek a hledání odpovědí. Opět je tu uplatňován individuální přístup k dětem, většinou pak v případě cizinců, při špatné výslovnosti, pro podporu osvojení dovedností, které vycházejí z RVP PV. Děti se účastní vícero projektů, např. z turistiky, grafomotoriky. Často pracují s přírodninami, které si samy nashromáždily. Jsou vedeny k uplatňování zdravého životního stylu.

4.2. Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Mateřská škola je čtyřtřídní, děti jsou rozděleny a řazeny podle věku. Stane se, že po seřazení podle věku jsou ve třídě děti i v rozmezí delším, než 1 rok. Rozdělování dětí do tříd je v kompetenci zástupce ředitele pro MŠ, která informuje na poradě všechny učitelky o rozdělení dětí, společně zvažují prospěšnost rozhodnutí.

4.3. Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě

Pracovní směny pedagogických pracovníků jsou organizovány takovým způsobem, aby byla při všech činnostech zajištěna dětem optimální profesionální pedagogická péče a bezpečnost. Důraz je kladen na souběžnost při pobytu venku s ohledem na počet dětí ve třídě. Pedagogičtí pracovníci dané třídy jsou vždy přítomni u konzultaci s rodiči.

4.4. Kritéria přijímání dětí do mateřské školy

Jsou jasně stanoveny vždy před zápisem na následující školní rok a vycházejí z platné školské legislativy.

Ředitel mateřské školy, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola Křižanov, příspěvková organizace, vyhlašuje místo a dobu konání zápisu do MŠ pro nastávající školní rok na webových stránkách: www.zskrizanov.cz a na nástěnkách v mateřské škole. Místo, doba a termín zápisu je stanoveno v dohodě se zřizovatelem. To vše s dostatečným předstihem. Dokument obsahuje termín zveřejnění Kritérií pro přijímání dětí pro školní rok, termín vyzvednutí formulářů potřebných k zápisu a dny, kdy zápis proběhne i místo, kde proběhne.

Kritéria pro přijímání dětí budou k ŠVP PV vždy vložena jako samostatná příloha (z důvodu častých změn ve školské legislativě).

Povinná předškolní docházka: Od školního roku 2017/2018 je poslední rok v mateřské škole povinný. Děti, včetně dětí s odkladem školní docházky, jsou povinny účastnit se vzdělávání v mateřské škole každý den (mimo prázdnin) po dobu minimálně 4 hodin denně, což v podmínkách naší MŠ znamená minimálně od 8,00 do 12,00 hodin. Absence dítěte v mateřské škole musí být řádně omluvena zákonným zástupcem dítěte. K omlouvání slouží doklad prokazující důvody nepřítomnosti dítěte, kterým je formulář písemného vyjádření zákonných zástupců – ke stažení na webových stránkách, či dostupný v šatně třídy.

4.5. Individuální vzdělávání v mateřské škole

Individuální vzdělávání dítěte je vzdělávání, které se uskutečňuje bez pravidelné docházky dítěte do mateřské školy. V případě, že si zákonný zástupce zvolí tuto formu vzdělávání, informuje s předstihem ředitele mateřské školy. Jeho podmínky, obsah, průběh a pravidla organizace jsou rozepsány v příloze ŠVP PV.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

ŠVP PV je veřejným dokumentem, rodiče do něj mohou kdykoli nahlédnout.

5.1. Zaměření školy

Vzhledem k tomu, že naše mateřská škola se nachází na okraji městyse v blízkosti, lesů, rybníků a luk směřujeme náš vzdělávací školní program na environmentální vzdělávání. Součástí areálu školy je přírodní zahrada, kterou využíváme v dopoledních aktivitách. Tím máme dostatek podmětů ke hře, k učení i aktivní činnosti, která vede k fyzickému, psychickému a sociálnímu rozvoji dítěte. Učíme děti projevovat se jako samostatné osobnosti působící na své okolí. Neopomínáme poskytnout dětem také dostatek prostoru pro relaxaci a odpočinek, dbáme na jejich bezpečnost.

Součástí našeho programu je začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžné populace dětí. Náš školní vzdělávací program vychází z uspokojování přirozených potřeb dětí se zřetelem na jejich věkové a individuální zvláštnosti, přinášíme soulad mezi potřebou řádu a volnosti, vzájemné úcty, tolerance a partnerství. Poskytujeme dětem podněty ze všech oblastí lidské činnosti, děti mají příležitost poznat své možnosti a rozvíjet svoji osobnost. Vedeme děti ke schopnosti se učit a poznávat nové, přinášíme setkání se základními hodnotami, na kterých je založena naše společnost.

Naše mateřská škola je zapojena do programu „Mrkvička“

5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- učit děti projevovat se jako samostatná osobnost, která vnímá své okolí a komunikuje s ním, klade otázky a hledá odpovědi

- vytvářet základy zdravého životního stylu, podporovat a rozvíjet přirozený pohybový projev dětí
- podporovat duševní pohodu dětí i zaměstnanců
- vytvářet vhodné podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby se začlenily do běžné populace dětí
- zdůrazňovat spolupráci rodičů a zařazovat společné akce
- vést děti k pozitivnímu vztahu k přírodě - ke všemu živému a neživému
- vést děti k bezpečnému chování (v MŠ, v přírodě, při dopravních situacích ...)

5.3. Metody a formy vzdělávání, které jsou ve škole uplatňovány

Vzdělávání dětí vychází z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalostí jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace. Často volenou metodou je prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují jeho zvědavost a potřebu objevovat, podněcují jeho radost z učení a z poznávání. Také uplatníme situační učení založené na vytváření situací tak, že se dítě učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl. Využíváme i spontánní sociální učení, které se zakládá na principu přirozené nápodoby a vychází z poskytování vzorů chování a postojů, které jsou k nápodobě a přijímání vhodné. Prolínají se aktivity řízené i spontánní, vzájemně provázané a vyvážené.

Vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků, které dětem poskytují pestrou škálu rozmanitých aktivit a vedou i k hlubšímu prožitku.

Při své práci vždy

- rovně přistupujeme ke všem dětem
- respektujeme individualitu dítěte
- děti vedeme nenásilně, svobodně si vybírají činnosti
- vytváříme laskavou, vstřícnou a radostnou atmosféru bezpečnou pro dítě
- vedeme děti ke vzájemnému respektování, soucítění, pomoci
- jsme otevřeni rodičům i veřejnosti
- dbáme na dodržování pravidel
- podporujeme spontánní aktivitu, vlastní nápady i plány dětí
- snažíme se dětem co nejvíce naslouchat a hledat odpovědi na jejich otázky
- seznamujeme děti s tím, že kromě práv mají i své povinnosti

5. 4. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

5.4.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Cílem pedagoga při vzdělávání dětí se SVP (speciálními vzdělávacími potřebami) je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte s dosažením maximální samostatnosti. Komunikovat s ostatními, respektovat se navzájem, společně prožívat, vzájemně spolupracovat, ... Snažit se využít co nejlépe vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální schopnosti a možnosti.

Základem vzdělání tohoto dítěte jsou podpůrná opatření 1. až 5. stupně. První stupeň podpůrného opatření stanovuje mateřská škola – třídní učitelky, které komunikují s ostatními pedagogy školy nebo školky. Učitelky sestaví pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně PLPP (Plán pedagogické podpory) na období jednoho až tří měsíců, poté jej vyhodnotí. Pokud dítě nedosahuje optimálních výsledků, navrhnou podpůrná opatření druhého stupně a spolupracují s dalšími odborníky – SPC Velké Meziříčí, PPP Velké Meziříčí, SPC Žďár nad Sázavou nebo SPC Jihlava. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovena ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Vytváří se IVP na základě přiznaných podpůrných opatření. Za sestavení IVP zodpovídají třídní učitelky. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Je nutné, aby rodiče dítěte byli o všech krocích, které mateřská škola podnikne, včas a řádně informováni a spolupracovali na naplňování cílů PLPP.

5.4.2. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP

- koordinací PLPP je pověřena zástupkyně ředitele pro mateřskou školu, která stanoví termín přípravy PLPP
- PLPP sestavují třídní učitelky ve spolupráci s ostatními pedagogy mateřské školy
- PLPP se zpracovává písemně do formuláře školy a odešle v elektronické podobě zástupkyni ředitele pro mateřskou školu
- třídní učitelky charakterizují speciální vzdělávací potřeby dítěte, stanoví cíle rozvoje a konkrétní návrh podpůrných opatření
- PLPP škola průběžně dle potřeby aktualizuje
- nejpozději vždy po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí naplňování cílů
- pokud nenastane očekávané zlepšení, zejména pak, pokud speciální vzdělávací potřeby dítěte vyžadují využití podpůrných opatření z vyšších stupňů podpory, doporučí škola zákonnému zástupci využití poradenské pomoci ŠPZ

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně navrhuje školské poradenské zařízení. Podpůrná opatření od 2. stupně podpory vyžadují individuální přístup ke vzdělávacím potřebám dítěte, individuální vzdělávací plán, individuální nebo skupinovou

práci pedagogického pracovníka školy s dítětem, vhodná je i metodická podpora ŠPZ škole, dítěti a zákonným zástupcům dítěte, v odůvodněných případech pak také úpravy obsahů vzdělávání a výstupů ze vzdělávání, přítomnost asistenta pedagoga, zajištění speciálních kompenzačních pomůcek.

Školské poradenské zařízení:

- identifikuje speciální vzdělávací potřeby dítěte
- navrhuje podpůrná opatření ve 2. – 5. stupni podpory
- spolupracuje se školou, zejména v metodickém vedení vzdělávání dle IVP
- vyhodnocuje efektivitu navržených a poskytovaných podpůrných opatření

Před zahájením poskytování podpůrných opatření od 2. stupně podpory vypracuje škola individuální vzdělávací plán (IVP).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

- za zpracování a provádění IVP je zodpovědná zástupkyně pro mateřskou školu
- IVP zpracovávají třídní učitelky ve spolupráci s ostatními pedagogy, zákonnými zástupci a případně s podílem asistenta pedagoga
- podkladem pro zpracování IVP je doporučení ŠPZ, žádost zákonného zástupce včetně informovaného souhlasu a rozhodnutí ředitele školy o povolení vzdělávání dle IVP
- IVP je zpracován ve vzájemné spolupráci školy, dítěte, zákonných zástupců dítěte a ŠPZ bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost dítěte (zákonného zástupce) k vypracování IVP včetně informovaného souhlasu
- zpracovává se písemně na období jednoho školního roku do formuláře školy
- v průběhu školního roku může být doplňován a upravován
- ŠPZ nejméně jednou za rok ve spolupráci se školou vyhodnocuje naplňování IVP
- jedná se o závazný dokument, který je součástí spisu dítěte ve školní matrice

IVP obsahuje

- identifikační údaje dítěte a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte včetně kontaktního pracovníka ŠPZ, údaje o doporučení pro IVP, které vydalo ŠPZ a důvody rozhodnutí ředitele školy o povolení vzdělávání žáka dle IVP
- priority vzdělávání a dalšího rozvoje dítěte
- výčet oblastí, v nichž je vzdělávání realizováno podle IVP
- druhy a stupně podpůrných opatření
- informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte
- úpravy metod a forem výuky a hodnocení dítěte
- případnou úpravu výstupů ze vzdělávání dítěte
- pomůcky a učební materiály
- podporu asistenta pedagoga, případně dalšího pedagogického pracovníka
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte

- dohodu mezi dítětem a vyučujícím
- podpisy osob zodpovědných za vzdělávání a odbornou péči o dítě

5. 5. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání probíhá ve všech 5 oblastech, základem pro tvorbu plánu jsou již praxí ověřené závěry pozorování učitelek z předešlého období.

1. Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- podpora přirozené snahy dítěte k pohybu
- rozvoj snahy dítěte o samostatnost při manipulaci a experimentaci s hračkami a předměty, se kterými přichází do styku; samostatnosti u jídla (neodcházet svévolně od stolu, postupně navynout uklízet si po sobě, jíst lžící, pít z hrnečku, neznečišťovat svévolně stůl, nesahat rukou do jídla); při mytí používat přiměřeně mýdla a papírových ubrousků, namydřit se a opláchnout si ruce po použití WC, samostatně si dojít na záchod; učit se samostatnému používání kapesníku; vést k postupnému osamostatnění při svlékání i oblékání některých částí oděvu (kalhoty, ponožky), samostatnému vyzouvání a obouvání s dopomocí, uklízení oblečení na vyhrazené místo.

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- činnosti vedoucí ke zdokonalování chůze (chůze v tempu udávaném bicím nástrojem, při říkadle; slalom, překračování nízkých překážek); chůze po schodech; běhu (běh na smluvený signál); skoků a poskoků (přeskakování: např. lana ležícího na zemi, skákání snožmo, skoky ve dřepu (žába), skákání na měkkou podložku (z výšky i z dálky); natahování se pro různé předměty; přelézání, podlézání a lezení na žebřík/žebřiny s oporou; válení sudů; kolébka (předchází kotoulu); chůze po kladině; výstup na nízkou překážku a sestup z překážky; podávání a házení lehkých předmětů (přehazování papírových koulí přes lano, předávání míčků z ruky do ruky, házení kroužků a míčků do koše umístěného na zemi; posílání předmětů
- stavění složitějších a členitějších staveb z různého materiálu zejména podle vlastní fantazie; seznamování se a hra s různým materiálem (písek, voda - přelévání, tráva, listí, dřívka, kameny, šišky a veškeré přírodniny, plastelína, papír - trhání, přeložení, nalepování, korálky - navlékání)
- zdravotní cviky: úklony hlavy, otáčení hlavy za hračkou; v lehu na zádech přitisknout bedra a ramena k zemi, jízda na kole v lehu na zádech; napodobení okénka a stříšky; vyhrbení páteře ve vzporu klečmo (kočička); protahování paží, krčení, protřepávání; pérování v kolenou)
- zařazovat jednoduché rytmické pohyby paží, nohou, tleskání, podupy, kroky a poskoky na místě i z místa (spojení s básničkou, písničkou); taneční improvizace na dětskou hudbu; jednoduché tanečky; hra na dětské (popř. Orffovy) hudební nástroje; rozvíjení sluchové citlivosti na zvucích hudební i nehmusné povahy; poznávání některých hudebních nástrojů i podle zvuku - buben, ozvučná dřívka; zařazování hry na nástroje do příběhů, zpívat písně malého rozsahu; spojování zpěvu s rytmickým doprovodem; zařazování říkadel a popěvek i do mimohudebních činností; hrát s dětmi jednoduché pohybové hry

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- chůze do schodů, ze schodů s dopomocí
- jízda na odrážedle
- stoj na jedné noze
- navléká korálky
- napodobuje vertikální, horizontální a kruhové čáry při kresbě
- jí lžíci (nepřevracet ji, nebryndat)
- svléká se, rozepíná zipy, oblékne se s dopomocí
- samostatně použije toaletu, myje si ruce
- dítě ve třech letech zná a pojmenuje viditelné části těla, projevuje samostatnost a vynalézavost v sebeobsluze, reaguje na pokyn k mytí se v závislosti na režimu dne

2. Dítě a jeho psychika**JAZYK A ŘEČ****Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)**

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozšiřovat slovní zásobu, rozvíjet srozumitelný řečový projev i ve víceslovných větách

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- gestikulace
- vyprávění dětem přiměřeně jednoduchých příběhů a pohádek, sledování děje jednoduché scény
- vypravování o tom, co vidí kolem sebe, o svých zážitcích, reprodukování krátké pohádky
- reprodukování krátkých říkanek s doprovodem pohybu, rytmizací či obrázkem

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- reprodukovat krátké říkanky, básničky (zapamatuje si je)
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo

POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE, PŘEDSTAVIVOST A FANTAZIE, MYŠLENKOVÉ OPERACE**Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)**

- slovně označit to, co vidí na obrázku; rozvoj paměti, představivosti, myšlení – třídění, srovnávání, stavění; udržovat potřebného sledu činností a chápat jejich souvislostí v nápodobivé hře
- posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost z objevování apod.)

- vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytvářet základy pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- cvičení paměti při běžných činnostech i během hry
- činnosti využívající leporela a dětské časopisy

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa)
- chápe, že pomocí obrátku může vyjádřit něco konkrétního
- rozlišuje v množině maximálně 3 prvků (když předmět zmizí, hledá jej)
- rozlišuje základní barvy
- dítě dokáže formulovat svou představu o tom, na co a s čím si bude hrát

SEBEPOJETÍ, CITY A VŮLE**Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)**

- rozvíjet u dětí pocity jistoty, sebevědomí; vytvářet podmínky pro rozvoj aktivity a samostatného projevu dětí
- rozvíjet vlastnosti dítěte během hry i při běžných činnostech
- při každé možné příležitosti poskytovat nápadné a citově přitažlivé poučení (rozvíjet poznatky a zkušenosti); utvářet počátky mravního vědomí
- rozvíjet pocit samostatnosti a snahu dosáhnout určitého cíle; vést děti k dokončení hry; rozvíjet vytrvalost, snahu napodobit a dokončit činnost; rozvíjet prvky cílevědomosti ve hře (zvláště v konstruktivní a napodobivé); předcházet pocitům strachu a vést děti k jejich překonávání; vytvářet předpoklady pro posilování soustředěnosti dítěte na určitou činnost; rozvíjet pocit uspokojení s výsledků vlastní činnosti

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- spontánní hra
- samostatné činnosti na koberečkách a u stolečků
- dětské společenské hry s pravidly

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- mluví o sobě v první osobě
- zná své pohlaví
- dítě zná své jméno i příjmení, svou značku

3. Dítě a ten druhý**Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)**

- prohlubovat osvojení nejjednodušších pravidel chování dětí v kolektivu; učit děti, co ruší soulad a pořádek při společném soužití
- učit děti poprosit, poděkovat, pozdravit
- podporovat sympatie a kamarádké vztahy k druhým, učit děti udělat druhým radost; pomáhat navazovat sociální a citové kontakty s druhými dětmi; dávat dětem najevo svůj zájem, náklonnost, zúčastněnost; posilovat pocit bezpečí dítěte

v kontaktu

s pedagogem a ostatními dětmi

- rozvíjet u dětí pocit zodpovědnosti za sebe a za druhé, ochotu pomoci; rozšiřovat a upevňovat citové vztahy dětí ke členům rodiny, podněcovat radost z opětovného setkání; podporovat u dětí rozvíjející se pocit sounáležitosti k rodině, vést s dětmi individuální rozhovory o členech rodiny; podporovat citový vztah k domovu a k mateřské škole; prohlubovat citové vztahy k dospělým i dětem (vyjadřovat je slovně)
- podporovat rozvoj vyšších citů – soucit, snaha pomáhat druhým, podporovat děti v dobročinnosti, nezištnosti
- podporovat slovní komunikaci a domlouvání se s dětmi i s dospělými při hře
- rozvíjet spolupráci a domlouvání se s druhými

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- vedení dialogu při hrách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- půjčí druhému hračku
- zná jména ostatních dětí ve třídě; spolupracuje s druhými při rozvíjení námětových her a staveb

4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- podporovat ukázněnost při běžných režimových činnostech; prohlubovat osvojení nejjednodušších pravidel chování dětí v kolektivu; učit děti, co ruší soulad a pořádek při společném soužití
- vést děti k uplatňování poznatků v jednotlivých hrách

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- společné oslavy svátků a významných dnů (ve spojení s ročními dobami apod.)
- divadla, scénky, vystoupení

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- zná některé lidské činnosti, pozná některá povolání, např. podle výrazného oblečení (požárník, lékař, policista, kuchař)

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- zaměřovat pozornost dětí na vše zajímavé, co se kolem děje, povzbuzovat aktivitu dětí ve vyhledávání zajímavých objektů pro pozorování; umožňování kontakt s přírodou spojený s aktivním pohybem a hrami, vést děti ke sledování změn v přírodě během roku, podněcovat používání přírodních materiálů při hře; učit dítě šetrně zacházet s hračkami, obrázky, knihami
- vést děti k přiměřené opatrnosti

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní; praktický nácvik bezpečného chování i v ostatních situacích, které mohou vzniknout
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby
- pojmenuje základní druhy jídel
- orientuje se v prostoru školky i na zahradě; zná stálé místo předmětů, které ve školce používá
- zná běžné dopravní prostředky
- má povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led...); o nápadných přírodních proměnách v rámci změn ročních období
- rozlišuje stromy, keře, květiny (ne však druhy)
- poznává a správně označí běžné druhy ovoce a zeleniny
- poznává zvířata, zvláště domácí
- rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí)
- pozná objekty na obrázku; začíná chápat označení pro vztahy v prostoru (nahore, dole, vedle, vpředu, vzadu)
- začíná chápat označení pro časové vztahy (ráno, večer, hned, potom).

5.6. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací program mateřské školy je zaměřen na přirozený fyzický rozvoj dítěte, psychickou a sociální samostatnost. Dítě v průběhu vzdělávání získává kompetence pro další rozvoj, učení a vzdělání a pro život. Hlavní myšlenkou je zdravý životní styl, environmentální výchova, ekologie a spoluúčast rodičů.

Pedagogové si vytváří svůj třídní vzdělávací program na jednotlivých třídách, který se opírá o ŠVZ PV. Při tvorbě TVP PV respektují zájmy, potřeby a znalosti dětí. K čerpání námětů využívají odborné literatury, tisku a internetových portálech. Snaží se uplatnit nové poznatky z odborných seminářů a webinářů. Při tvorbě TVZ PV vybírají témata, která se řídí časem (kalendářní období, svátky), událostmi (nové děti, změny ve třídě), aktuálním děním (změny v okolí MŠ, v rodině,...), společnými projekty (Den Země, Ponožkový den, Den vody atd.) a spontánními situacemi vycházejícími z aktuálního dění ve třídě a z potřeb dětí.

6.1. Název, hlavní smysl a obsah integrovaného bloku

ŠVP se skládá ze čtyř integrovaných bloků. Během roku se bloky i volená témata stále prolínají, učitelky s nimi operativně pracují ve svých TVP.

NEJSME VŠICHNI STEJNÍ

*Na jedné noze husa vstává
a čtyřmi krávy jdou,
pes hravě o třech pobíhává
a člověk dost má dvou.
A ryba nohy nemá žádné
A brouk má nožek šest –
A každý z nás tak někdy padne;
Však zase vstát – je čest!*

Poznávání sebe sama podporuje utváření jejich vztahu k druhému (děti, dospělí) i hledání svého místa ve společnosti (rodině, ve škole, v obci, v kraji, ve světě...). Děti poznávají a začínají respektovat odlišnosti v chování, zájmech a schopnostech každého z nás. Uvědomují si rozmanitost společenského prostředí, ve kterém se ocitají. Mají povědomí o zdravém životním stylu, který vede k upevňování vlastního zdraví. Na této cestě jim chceme být dobrými průvodci. Děti si začínají uvědomovat svoji identitu, své „já“.

Pomáháme rodičům dětí se ŠVP a snažíme se o jejich integraci. Také spolupráce s Domovem Kamélie Křižanov nám nabízí všimnout si skutečnosti, že NEJSME VŠICHNI STEJNÍ.

Cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj řečových a jazykových dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání jiných kultur

Nabídka činností

- pohybová cvičení a činnosti, zdravotně zaměřené cviky, smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, taneční, rytmické, řečové a sluchové hry, hry se slovy, hádanky
- společné diskuse, rozhovory, komentáře, vyřizování vzkazů a zpráv, samostatný slovní projev

- poslech, sledování, převypravování, přednes, dramatizace, zpěv, mimické vyjadřování nálad apod.
- grafické napodobování a poznávání symbolů, tvarů, písmen, čísel, prohlížení a čtení knížek, časopisů, novin
- seznamování s číselnou řadou, geometrickými tvary, matematickými pojmy a jejich symbolikou, orientace v prostoru a v rovině
- hry a činnosti spojené s pravidly, denním režimem, ročním obdobím, časovou posloupností a návazností, cvičení organizačních dovedností
- pracovní a sebeobslužné činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně, bezpečnosti své i druhých a vytváření zdravých návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové
- třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání,...
- řešení problémů a situací,
- hry a příležitosti k rozvoji vytrvalosti a sebeovládání,
- spontánní a situační hry na téma rodiny, sociální a interaktivní hry,
- hraní a poznávání společenských a sociálních rolí-dítě, dospělý, rodič, učitel, žák, ale i situací z dopravy, zaměstnání, obchodu, ...z práce i života dospělých
- činnosti zaměřené na poznání různých lidských vlastností a vzájemných odlišností i podobností a sebepoznávání
- činnosti vedoucí k ohleduplnosti, ochotě pomoci, přijímání a respektu k druhým, vzájemného soužití a spolupodílení
- individuální činnosti i kooperativní činnosti ve dvojicích a skupinkách
- spoluvytváření pravidel a každodenní pozitivní vzory a příklady
- zapojení se do příprav a realizací oslav, výzdoby, slavností, programů či jiných akcí v rámci zvyků a tradic
- návštěvy místních akcí v obci, výlety

Výstupy

- zvládám sebeobsluhu (osobní hygiena, stolování, oblékání, obouvání)
- uklízím po sobě a udržuji pořádek
- vím, co mi prospívá a co mi škodí
- pečuji o čistotu a zdraví – aktivním pohybem a zdravou výživou
- znám části svého těla a jejich funkce
- vím, kde hledat pomoc v případě potřeby
- vedu rozhovor a naslouchám druhým
- zvládám (unesu) odloučení od rodičů a blízkých
- uvědomuji si své silné i slabé stránky
- přijímám pochvalu, prožívám radost a umím se vyrovnat s neúspěchem
- hraji fair-play
- projevuji soucit, dokážu pomoci
- snažím se tlumit vztek a zlost
- uvědomuji si svá práva a stejná práva přiznávám druhým
- respektuji druhého (dítě i dospělého)
- dodržuji dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti
- dodržuji herní pravidla
- vnímám potřeby druhých a vycházím jim vstříc

- bráním se projevům násilí a chovám se obezřetně při setkání s neznámými
- umím si říct o pomoc (pro sebe i pro druhého)
- ovládám základy společenského chování
- orientuji se ve známém prostředí
- uvědomuji si nebezpečí, se kterým se mohu setkat ve svém okolí

V PŘÍRODĚ JSME JAKO DOMA

*Koukej, už kvést začaly
a nám všem barvu přiznaly.*

Venku trávíme s oblibou největší část dne. Rádi si hrajeme s přírodninami, sportujeme, všímáme si živočichů, rostlin v průběhu střídajících se ročních období. Naše školka se nachází na okraji obce v těsné blízkosti okolní krajiny a ekosystémů. A proto neustále pozorujeme a vnímáme změny na louce, v lese, u rybníka, na potoce, na poli, na obloze,...

Pokoušíme se vytvářet pěkný vztah k okolní přírodě, chránit ji, pečovat o ni a porozumět jejím zákonitostem. Začínáme si uvědomovat, že jsme její součástí, že ji spoluvytváříme pro svůj život i další generace. Rozvíjíme přímý kontakt s přírodou a vnímáme přírodu všemi smysly.

Cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností
- rozvoj komunikačních dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů
- rozvoj poznatků a schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu
- seznámení s místem a prostředím ve kterém žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Nabídka činností

- pohybové a sportovní aktivity v terénu s využitím jeho rozmanitosti – celoročně
- účast ve výtvarných a dalších soutěžích
- sestavení kalendářů počasí
- záznamy o počasí pomocí znaků
- práce s internetem při předpovědi počasí
- hra na „Hlášení zpráv o počasí“
- doplňování do pracovních listů / znaky počasí v různých ročních obdobích /
- hudební a pohybové činnosti
- výtvarné činnosti

- dramatizace příběhů, pohádek
- vyhledávání informací v knihách, encyklopediích, na internetu
- zprostředkování svých poznatků ostatním dětem, předávání informací ostatním
- práce s obrazovým materiálem, s médií
- výlety a vycházky do okolí, do polí, na louku, do lesa, k potoku, okolo rybníků, .
- tvořivá činnost a spolupráce při zaznamenání postřehů do „mapy cest“
- přirozené pozorování a vnímání přírody
- návštěvy farem v okolí obce/ zvířata /
- podzimní a jarní úklid zahrady MŠ
- exkurze v zahradnictví a návštěvy v prodejně květin
- péče o rostliny ve třídě a na oknech venku / vázy s květinami, hrnkové rostliny /
- péče a pozorování růstu při rychlení zeleniny/ zalévání, kypření, světlo a teplo /
- pozorování pupenů, květů i případných plodů v přírodě, osvojování pojmosloví
- exkurze na ČOV, pozorování, diskuse se zaměstnanci
- oslava Dne stromů, Dne vody, Dne Země
- každodenní třídění odpadů, označení kontejnerů na odpad
- pozorování odebraných vzorků vody pomocí mikroskopu, zaznamenání kresbou
- cílený sběr přírodnin
- tvoření z přírodnin
- tvořivé odpolední dílny
- výstavky výrobků z přírodnin
- vycházky zaměřené na pozorování změn v přírodě v ročních obdobích

Výstupy

- prožívám radost z poznání
- jsem citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem
- těším se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních krás
- prožitky vyjadřuji slovně, výtvarně, pohybem i dramatickou improvizací
- provádím experimenty a záměrná pozorování přírody
- manipulací s předměty zkoumám jejich vlastnosti, chování
- nalézám nová řešení
- vím, že je zajímavé dovídat se nové věci, poznatky
- poznám některá zvířata a rostliny, vím, kde žijí a rostou
- dokážu o ně pečovat a pěstovat je
- hledám řešení k odstranění negativních vlivů a jejich dopadu na životní prostředí
- vím, že mi v přírodě hrozí také některá nebezpečí, učím se jim předcházet

ČERVENÁ, STŮJ!

....červená je kytička,
žlutá barva sluníčka,
zelená je milé děti,
jako hrášku kulička...

Dopravní výchova v mateřské škole není o výuce a znalosti předpisů a dopravních značek, ale i o cíleném rozvoji všech smyslů, které děti při pohybu venku nezbytně potřebují. Pokud děti naučíme, že i při hrách musí vnímat kamarády, respektovat je, dodržovat pravidla her, rozvíjíme jejich životní postoje, které budou moci uplatnit i při pohybu v dopravním prostředí...

Cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- poznávání pravidel společenského soužití, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Nabídka činností

- tvořivé hry k osvojení si základních pravidel dopravní výchovy
- pohybové hry na téma dopravní výchova
- pokusy a objevy, které nám hravou formou objasní, proč používat bezpečnostní pomůcky
- seznamování a poznávání dopravních prostředků a místa jejich pobytu
- hry a tvoření pomocí různých materiálů při výrobě dopravních prostředků
- tvoření různých výtvarných modelů dopravních situací
- sluchové hry "Odkud přichází zvuk?"
- určování zvuků dopravních prostředků
- konstruování dopravních prostředků pomocí různých pracovních a výtvarných technik
- zdokonalování určování pravé a levé strany
- náhodné i připravené pozorování silničního provozu
- pozorování různých dopravních situací
- seznámení a pozorování světelné signalizace na křižovatce
- zařazování modelových situací a scének se zaměřením na chodce, cyklistu atd.
- dokončování příběhu započatého učitelkou s dopravní tematikou
- zařazování slovních her "Co bys dělal kdyby?"
- návštěva dopravního hřiště
- řešení různých bludišť
- čtení příběhů s dopravní tematikou
- vytvářené modelových situací na zahradě
- uspořádání výstavky dopravních prostředků
- získávání nových informací z dopravní výchovy
- určování barev pomocí her
- konstruování ze stavebnic

Výstupy

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohybovat se ve skupině dětí
- vnímat a rozlišovat pomocí smyslů (zrakových a sluchových)
- zvládat jemnou motoriku, zacházet s výtvarným materiálem
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim svoje chování
- naučit se zpaměti krátké texty, reprodukovat říkanky, písničky
- popsat situaci podle obrázku
- rozlišovat některé obrazné symboly (jednoduché dopravní značky)
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v MŠ, na veřejnosti a dodržovat herní pravidla
- uplatňovat návyky základních forem společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi

MÁME ŠIKOVNÉ RUCE

*...mám tu čtyři prsty k ruce,
když se dáme dohromady
uděláme plno práce...*

Ruce nám zprostředkovávají první kontakty s okolním světem. Pomáhají nám vnímat podobu a vlastnosti předmětů. Jsou nám i výrazovým prostředkem. Díky nim si vytváříme nové zkušenosti a zjišťujeme jejich skutečné možnosti. K tomu nám pomáhají i ostatní smysly.

Využijeme je k pohybovému a estetickému rozvoji vlastního těla, k manipulační činnosti. S jejich pomocí rozpoznáme bezpečné prostředí pro sebe i druhé. Současně rozvíjíme svoji fantazii a představivost v estetických a tvořivých činnostech. Vlastním úsilím spoluvytváříme podobu okolního světa.

Cíle

- uvědomovat si vlastní tělo, osvojit si o něm více poznatků, pečovat o své zdraví
- rozvíjet a užívat všechny své smysly
- osvojit si poznatky a dovednosti, které předcházejí psaní a dalším formám verbální a neverbální komunikace
- rozvíjet tvořivost a tvořivé sebevyjádření
- rozvíjet kooperativní dovednosti
- rozvíjet interaktivní a komunikační dovednosti verbální a jiné
- být schopni žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat s nimi
- vytvářet své základní kulturně společenské návyky
- pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou naše prostředí chránit a zlepšovat, ale i poškozovat a ničit
- osvojovat si poznatky a dovednosti, související s vykonáváním jednoduchých činností vedoucích k péči o okolní přírodu

Nabídka činností

- lokomoční a pohybové činnosti / běh, chůze, poskoky /
- další činnosti / míčové hry a základní gymnastika /
- manipulační a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem
- praktické používání věcí, které děti obklopují
- konstruktivní a grafické činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti – při hygieně, stolování, oblékání,
- úklidu a úpravě prostředí
- rytmické hry
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel a písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- konkrétní operace s materiálem / třídění, přiřazování, uspořádání /
- výtvarné a konstruktivní hry
- společenské hry
- kooperativní činnosti ve dvojicích i skupinách
- aktivity podporující sblížování dětí
- hry a praktické činnosti uvádějící děti do světa lidí, práce, seznamující je s různými pracemi, některými pracovními pomůckami a nástroji
- provádění vlastních pracovních úkonů
- praktické používání technických přístrojů a hraček, se kterými se děti běžně setkají
- poučení o tom, jak se chránit při setkání s nebezpečným předmětem či přístrojem
- práce na školní zahradě dle svých možností
- konkrétní péče o životní prostředí

Výstupy

- zkouším pracovat s různým výtvarným materiálem
- zvládám výtvarné techniky
- pracuji s jednoduchými pracovními nástroji (nůžky, šablony, rydla, škrabky,..
- jím příborem, používám ubrousek, esteticky stoluji)
- záměrně sleduji a naslouchám dramatickým a hudebním produkcím, mluvenému slovu
- posoudím a zhodnotím vlastní práci
- zkouším realizovat své nápady
- začínám chápat abstraktní pojmy
- ovládám velmi jednoduché pracovní postupy, např. při přípravě jídla
- rozeznám nebezpečí vedoucí k ohrožení života a zdraví sebe i ostatních
- dokážu pracovat ve skupině svých vrstevníků i dospělých a umím se tu podřídit
- podřídím se společnému záměru
- seznamuji se s technikou, její obsluhou
- zkouším zvládnout jednoduché postupy při práci s počítačem

6.2. Dílčí projekty, programy

Jsme mateřskou školou zapojenou do celostátní sítě MRKVIČKA. Usilujeme o kvalitní a trvale se zlepšující zařazení environmentální výchovy do chodu mateřské školy v souladu s principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Ve třídách jsou zpracovány programy, které vycházejí z cílů environmentálního vzdělávání dětí. Společné projekty mateřské školy jsou zařazeny v příloze ŠVP.

7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

7.1. Oblasti evaluace

Zaměřujeme se na konkrétní jevy, které sledujeme, vyhodnocujeme. Ptáme se, co budeme vyhodnocovat, jaké oblasti.

Jsou to:

- cíle programu a jejich naplňování
- podmínky vzdělávání
- zpracování a realizace integrovaných bloků
- práce pedagogů
- výsledky vzdělávání /v pokrocích a v učení dětí/

7.2. Prostředky evaluace

Volíme způsob, jakými formami, metodami, za pomoci jakých nástrojů budeme sbírat informace o jevu, který vyhodnocujeme. Ptáme se - jak budeme vyhodnocovat. / Portfolio, záznamový arch, ŠVP, TVP, TK,.../

7.3. Časový plán evaluace

Stanovíme konkrétní vhodné termíny, či frekvenci, s jakou budeme v jednotlivých případech vyhodnocování provádět. Ptáme se, jak často budeme provádět sběr informací. Příklad: po ukončení IB, 2x ročně, 1x ročně, 1x za 3 roky, průběžně.

7.4. Odpovědnost pedagogů

Stanovuje, kdo bude za sběr informací zodpovědný. Zda učitelka, zástupce ředitele pro MŠ, celý kolektiv nebo pedagogická rada, ředitel školy.

Systém (plán) evaluace mateřské školy

	I. FÁZE EVALUACE			II. A III. FÁZE EVALUACE
	SBĚR INFORMACÍ			ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
CO	JAK	JAK ČASTO	KDO	KDY a KDO
budeme vyhodnocovat?	(s pomocí jakých nástrojů budeme sbírat informace o jevu, který vyhodnocujeme)	budeme provádět sběr informací?	bude za sběr informací zodpovědný?	provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
Naplnění cílů programu / ŠVP /	Porovnávání RVP-ŠVP – TVP-TK.	2x ročně	Učitelky ve třídách, ZŘMŠ	Pedagogická rada 2x ročně.
Podmínky vzdělávání – věcné vybavení.	ŠVP, dovybavení, soupisky majetku.	průběžně	ZŘMŠ, ŘŠ	ZŘMŠ s kolektivem, 1x za 3 roky.
Podmínky vzdělávání – životospráva.	Pozorování, rozhovory, zápisy OHS, zápisy v TK.	průběžně	Učitelky ve třídě, ZŘMŠ	ZŘMŠ s kolektivem, 2x ročně.
Podmínky vzdělávání – psychosociální.	Pozorování, soupisky majetku, rozbor hodnotících listů.	průběžně	ZŘMŠ, asistent pedagoga.	ZŘMŠ s kolektivem, 2x ročně.
Podmínky vzdělávání – adaptační režim.	Rozhovory s rodiči a dětmi, pozorování.	1x ročně	Učitelky ve třídách.	Učitelky na poradě, 1x ročně.

Podmínky vzdělávání – organizace chodu.	Dotazníkové šetření, rozhovory s rodiči i dětmi.	1x ročně	Učitelky ve třídách, ZŘMŠ.	Učitelky na poradě, 1x ročně.
Podmínky vzdělávání – řízení školy.	Organizační řád školy, plán kontrolní činnosti, zpětná vazba.	Průběžně.	ŘŠ, ZŘMŠ.	Pedagogická rada, 1x ročně.
Podmínky vzdělávání – personální zabezpečení.	Plán DVPP, spolupráce se speciálními pracovišti.	Průběžně.	ŘŠ, ZŘMŠ	Pedagogická rada, 1x ročně.
Podmínky vzdělávání – spoluúčast rodičů a veřejnosti.	Informační tabule, návštěvy rodičů, konzultační dny, depistáže, dotazník, pozorování.	Průběžně.	Učitelky, ZŘMŠ	Pedagogická rada, 1x ročně.
Podmínky vzdělávání – bezpečnostní rizika.	Kontrolní činnost, plán BOZP.	Každodenně.	Kolektiv	ZŘMŠ, 1x ročně.
Obsah vzdělávání – integrovaný blok.	Soulad RVP – ŠVP –TK, analýza dokumentů, pozorování, hospitace, diskuse, portfolio.	Slovem průběžně, po ukončení písemně.	Učitelky	Kolektiv, po ukončení 1x ročně.
Práce pedagogů včetně sebehodnocení pedagogů.	Hospitace, hospitační protokol, monitoring, pozorování, rozhovor.	Plánovaná hospitační činnost.	ZŘMŠ	ZŘMŠ alespoň 1x ročně.
Výsledky vzdělávání, v pokrocích dětí, v učení.	Záznamové archy, portfolio.	2x ročně průběžně.	Třídní učitelky.	Třídní učitelky, průběžně. 1x za pololetí.

8. PŘÍLOHY:

8.1. Povinnosti učitele mateřské školy

Učitel mateřské školy odpovídá za to, že:

- školní (třídní) vzdělávací program, který zpracovává, je v souladu s požadavky RVP PV;
- program pedagogických činností je cílevědomý a je plánován;
- je pravidelně sledován průběh předškolního vzdělávání a jsou hodnoceny jeho podmínky i výsledky.

Učitel mateřské školy vykonává tyto odborné činnosti:

- analyzuje věkové a individuální potřeby dětí a v rozsahu těchto potřeb zajišťuje profesionální péči dětí, jejich výchovu i vzdělávání;
- realizuje individuální i skupinové vzdělávací činnosti směřující cílevědomě k rozvoji dětí, rozšiřování jejich kompetencí (schopností, dovedností, poznatků, postojů);
- samostatně projektuje výchovné a vzdělávací činnosti, provádí je, hledá vhodné strategie a metody pro individualizované vzdělávání dětí;
- využívá oborové metodiky a uplatňuje didaktické prvky odpovídající věku a individualitě dětí;
- projektuje (plánuje) a provádí individuální výchovně vzdělávací činnosti s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami;
- provádí evaluační činnosti – sleduje a posuzuje účinnost vzdělávacího programu, kontroluje a hodnotí výsledky své práce, monitoruje, kontroluje a hodnotí podmínky vzdělávání;
- provádí pedagogickou diagnostiku, sleduje a hodnotí individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení, výsledky evaluace samostatně uplatňuje v projektování (plánování) i v procesu vzdělávání;
- odborně vede další zaměstnance mateřské školy, kteří se podílejí na péči, výchově a vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními;
- provádí poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím učitele a možnostem mateřské školy;
- analyzuje vlastní vzdělávací potřeby a naplňuje je sebevzdělávacími činnostmi;
- eviduje názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (rodičů, spolupracovníků, základní školy, obce) a na získané podněty reaguje.

Učitel mateřské školy vede vzdělávání tak, aby:

- se děti cítily v pohodě (po stránce fyzické, psychické i sociální);
- se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich individuální rozvoj;
- děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho;
- bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti;
- děti měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně;
- byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka;
- se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité;
- děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí;

- děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují.

Ve vztahu k rodičům učitel mateřské školy

- usiluje o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči;
- umožňuje rodičům účastnit se na tvorbě programu školy i na jeho hodnocení;
- umožňuje rodičům aktivně se podílet na adaptačním procesu;
- vede s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení (individuální konzultační činnost, práce s portfoliem dítěte, aj.).

8.2. Obecná pravidla

- provoz mateřské školy začíná ve třídě Kuřátek a Motýlků, končí na třídě Berušek
- každý den se po příchodu dětí scházíme v komunitním kruhu nebo na elipse
- při pobytu venku si zacvičíme, zařazujeme prvky pro rozvoj pohybových dovedností a zdatnosti
- jsme kamarádi, pomáháme si, neubližujeme si, snažíme se o dohodu a chápání zájmů a názorů druhých
- na začátku ročních období zdobíme školku, společně se sejdeme a období přivítáme

8.3. Prevence rizikového chování – ve spolupráci s rodinou**Zaměříme se:**

- na posílení duševní odolnosti vůči negativním vlivům a zážitkům
- rozvineme schopnost samostatně se rozhodovat a uvědomovat si důsledek svého jednání
- na to, jak řešit, v případě umět požádat o pomoc při řešení problému
- na podílení se na tvorbě prostředí – vystavovat vlastní výtvary
- pozitivním naladěním k sociálním vztahům
- na tvorbu povědomí o zdravém životním stylu, dodržování hygienických návyků a zásad zdravého životního stylu
- na poskytnutí základních informací o návykových látkách, informovanosti o důsledcích kouření
- na získání znalostí o svém těle a jeho funkci
- na zvládání konfliktů, zkvalitnění komunikace, spolupráce s druhými
- na pěstování zdravého sebevědomí
- na vlastní příklad učitelky, využívání metody prožitku při hře, kresbě i při zpěvu a tanci
- na diagnostikování rizikového chování ve třídě a na včasné odhalení specifických poruch

Ke zpracování byly použity informace z Programu podpory zdraví a prevence kouření z internetových stránek.

8.4. Rozvíjení předčtenářských dovedností

Nabízíme práci s knihou, v rámci volných her se s ní seznamujeme, učíme se s ní zacházet.

Prohlížíme si ji, totéž i s dětskými časopisy. Využíváme knihovničky ve třídách, průběžně je obměňujeme.

Dětem čteme pohádky, verše, povídky v průběhu dne, při řízených činnostech a před spaním. K četbě před spaním motivujeme také rodiny dětí, ve školce i doma. Zveme do školky rodiče, žáky a klienty Domova Kamélie k četbě dětem před spaním.

Zaměřujeme se na rozvoj správné výslovnosti, máme zpracované programy ve třídách.

S dětmi procvičujeme individuálně i v řízených činnostech.

Dramatizujeme pohádky a zveme děti z ostatních tříd a ze ZŠ, Domova Kamélie na svá vystoupení.

Ponejvíc na začátku ročních období připravujeme krátké programy, jež prezentujeme v MŠ, před rodiči při tvořivých dílnách, na veřejnosti – při rozsvěcování vánočního stromu v obci.

Delší vystoupení při akci „Rozloučení s předškoláky“.

Navštěvujeme místní knihovnu ZŠ, místní knihovnu, účastníme se čtení příběhů, pracujeme zde i výtvarně. Navázali jsme spolupráci s knihovnou ve Velkém Meziříčí.

Spolupracujeme s rodiči, prarodiči, žáky školy, se SPC VM, s logopedkou.

Dále se vzděláváme, hledáme nové metody a formy práce.

8.5. Předmatematická gramotnost

Podstatou je rozvíjet u dětí prostorové, časové, zrakové a sluchové vnímání, vnímání rytmu. S tím souvisí i rozvoj motoriky a řeči.

Předčíselné představy rozvíjíme při manipulačních činnostech s hračkami a předměty, které třídíme, řadíme, uspořádáváme podle stanovených pravidel.

Zaměřujeme se také na udržení koncentrované pozornosti a posilování paměti. K tomu se nám osvědčila nabídka pomůcek Montessori pedagogiky.

S nejmladšími dětmi zařazujeme:

- manipulaci s hračkami
- třídění podle barev, velikosti, daných vlastností
- prostorovou orientaci /nahore, dole, vpředu, vzadu/,..
- pojmy na určení množství a velikosti
- seznámení s geometrickými tvary, ponejvíc s kruhem
- počítání do tří

Pro střední věkovou skupinu volíme:

- uspořádání tří prvků podle velikosti, výšky, délky, množství
- vytváření nadřazených pojmů
- seznamujeme je s kruhem, čtvercem a trojúhelníkem
- pracujeme s pracovními listy
- počítáme do pěti

Děti před nástupem do školy provádějí:

- cvičení k rozvoji zrakové diferenciaci / analýza, syntéza /
- cvičení pro rozvoj časoprostorové orientace, včetně pojmosloví
- používají pojmosloví z oblasti množství
- častěji jsou zařazovány cílené grafomotorické činnosti
- označí kruh, čtverec, trojúhelník a obdélník, užívají pojmy
- počítají do šesti a dále

8.6. Kritéria souladu rámcového a školního vzdělávacího programu

ŠVP je jedinečný dokument „šitý na míru“ každé jednotlivé škole.

ŠVP

- respektuje hlavní zásady pro jeho tvorbu formulované v RVP PV
- respektuje vzdělávací obsah i podmínky dané RVP PV.
- předkládá jasný a ucelený obraz o mateřské škole, o způsobu a formách její práce a poskytovaném vzdělání
- vychází z vize a rozvoje mateřské školy
- představuje promyšlený celek
- pomáhá učitelům rozvíjet pedagogický styl a strategii
- obsahuje promyšlený vnitřní systém evaluace a pedagogické diagnostiky
- obsah vzdělání ztvárňuje do podoby umožňující dosahovat vzdělávacích cílů
- obsahuje dohodnutá pravidla chování a jednání
- je zpracován tak, že mu učitelé rozumějí a mohou z něho při tvorbě TVP dobře vycházet
- vzdělávací nabídka je mnohostranně pestrá a široká
- ponechává učitelům dostatek volného prostoru k tvořivosti a individualizaci vzdělávání
- je zpracován jasně, přehledně a je otevřeným dokumentem umožňující další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělání
- je otevřeným dokumentem umožňujícím další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání

8.7. Informace k individuálnímu vzdělávání v mateřské škole

Mateřská škola ověří, jakým způsobem je dítě vzděláváno v úrovni osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání dítěte; způsob a termíny ověření, včetně náhradních termínů, stanoví tak, aby se ověření uskutečnilo v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Ředitel mateřské školy, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola Křižanov, příspěvková organizace, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu.

Činnosti, které bude dítě při ověřování vykonávat, se týkají všech oblastí předškolního vzdělávání dítěte, které by mělo před vstupem do základní školy zvládnout.

ROZUMOVÝ VÝVOJ

- znám své jméno, příjmení, věk, adresu bydliště
- mám znalosti o své nejbližší rodině
- pojmenuji dopravní prostředky, rozliším je podle místa jejich pohybu
- zapamatuji se až 5 pojmů, které byly přede mnou vysloveny (sluchová paměť)
- zapamatuji si až 5 pojmů z obrázků (zraková paměť)
- poznám a pojmenuji některá lesní zvířata, zvířata ze ZOO, rozliším několik domácích a hospodářských zvířat a jejich mláďat (znám jejich základní vlastnosti a užitek)
- pojmenuji části lidského těla a na svém těle ukáži
- poznám a pojmenuji barvy a rozliším odstíny
- správně pojmenuji roční období a určím 2-3 typické znaky
- vyjmenuji názvy dnů v týdnu, správně používám časové pojmy – ráno, poledne, večer
- poznám a pojmenuji základní druhy ovoce a zeleniny
- mechanicky počítám od 0 – do 10
- chápu číselnou řadu v rozsahu 0 – 6 (poznám více x méně, první x poslední,...)
- rozeznám a pojmenuji kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník, umím najít tyto tvary na obrázku i v prostoru kolem sebe a umím je porovnat
- chápu prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, před, za, nad, pod, vedle,...)

JAZYKOVÝ VÝVOJ

- umím rozlišit hlásku na začátku a na konci slova
- vytleskávám zadané víceslabičné slovo
- vytvořím opaky – protiklady a zdrobněliny
- přednesu básničku
- vyprávím pohádku, určím kladné a záporné hrdiny
- vyprávím krátký příběh podle obrázků
- vyprávím vlastní zážitek

PRACOVNÍ A ESTETICKÝ VÝVOJ

- samostatně používám WC, umyji si ruce, učešu se
- samostatně se obléknu, svléknu včetně zapínání a rozepínání oděvu, složím si a uklidím oblečení, boty a další věci na určené místo
- samostatně si obuju, vyzuju a zavážu tkaničky
- používám správně celý příbor
- držím správně nůžky a stříhám po čáře
- ovládám správně držení tužky ve správném sklonu
- samostatně maluji s barvami
- nakreslím lidskou postavu i s detaily
- skládám papír podle pokynů
- zazpívám samostatně písničku
- poznám známé písně podle melodie

MRAVNÍ A CITOVÝ VÝVOJ

- projevují zdvořilé chování a vystupování (pozdravím, rozloučím se, poprosím, poděkuji)
- respektují druhé (neubližují kamarádům, ale pomáhám, když je potřeba, neposmívám se)
- umím se dohodnout, půjčuji hračky, rozdělím se, neberu cizí věci, ani je neničím, nelžu, nevykřikuji
- nechám druhé domluvit, umím naslouchat, dodržuji dohodnutá pravidla
- soustředím se, samostatně splním i náročnější úkol a zhodnotím, co jsem udělal dobře, či špatně
- dokončím započatou práci
- ovládnou své chování (odložím splnění svých přání, utlumím vztek, zlost)
- udržují si pořádek ve svých věcech, uklízím po sobě hračky

TĚLESNÝ VÝVOJ

- zvládnou chůzi se správným držením těla po šikmé i vyvýšené rovině
- zvládnou chůzi v prostoru mezi překážkami
- zvládnou stoj na jedné noze
- zvládnou výstup i sestup
- zvládnou běh za vedoucím dítětem, v zástupu, v kruhu i se změnami směru podle povelu
- zvládnou skoky snožmo s přípravou na odraz, přeskoky nízkých překážek
- zvládnou krok poskočný
- lezu v podporu dřepmo (vpřed, vzad, stranou)
- manipulace s míčem – vyhazují míč do výšky a chytám, přihrávám obouruč míč a chytám
- házím míč na zem a chytám, házím do dálky horním obloukem a na cíl